

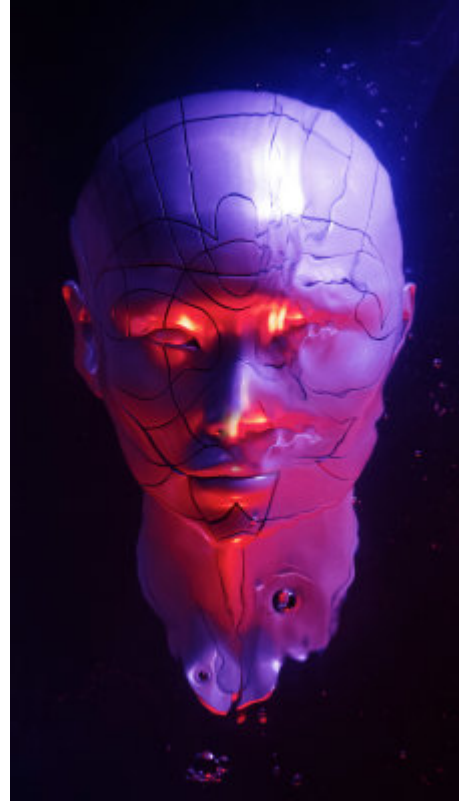
Vrouwen als technologie

te zien in Design Museum Den Bosch van 7 juni t/m 26 oktober

Waarom hebben virtuele assistenten als Siri, Alexa en Cortana vaak een vrouwen naam en dito stem? Waarom werd de rekenkracht van computers in de jaren 40 uitgedrukt in meisjesuren? En moeten we ons zorgen maken over de ontwikkeling van seksrobots en *AI-girlfriends*?

De tentoonstelling *Vrouwen als technologie* onderzoekt het snijvlak van vrouwelijkheid en technologie aan de hand van paaldansende robots, quasi-erotische anatomische modellen en speciaal voor vrouwen ontworpen keukens. Ontmoet ELIZA, de eerste therapeutische chatbot uit de jaren 60, of Nancy, de bordurende damesrobot uit 1925 die bevallig met haar ogen knippert en kuis haar enkels kruist.

De tentoonstelling laat aan de hand van meer dan 200 objecten zien dat technologie zelden neutraal is en altijd de heersende maatschappelijke denkbeelden weerspiegelt, zeker als het over vrouwen gaat. *Vrouwen als technologie* is een tentoonstelling voor tech-fanaten, feministen, designliefhebbers en iedereen die zich wel eens afgevraagd heeft waarom we doen alsof technologie echt een manning is.

Links: 'Nancy', door Rouillet & Decamps, ca. 1925, collectie The House of Automata
Rechts: 'P'AROWO NO ORORÉ', door Loan Favan en Stefan Boerkamp, 2025

Rekenmachines, huismakers, broedmachines en lustmachines

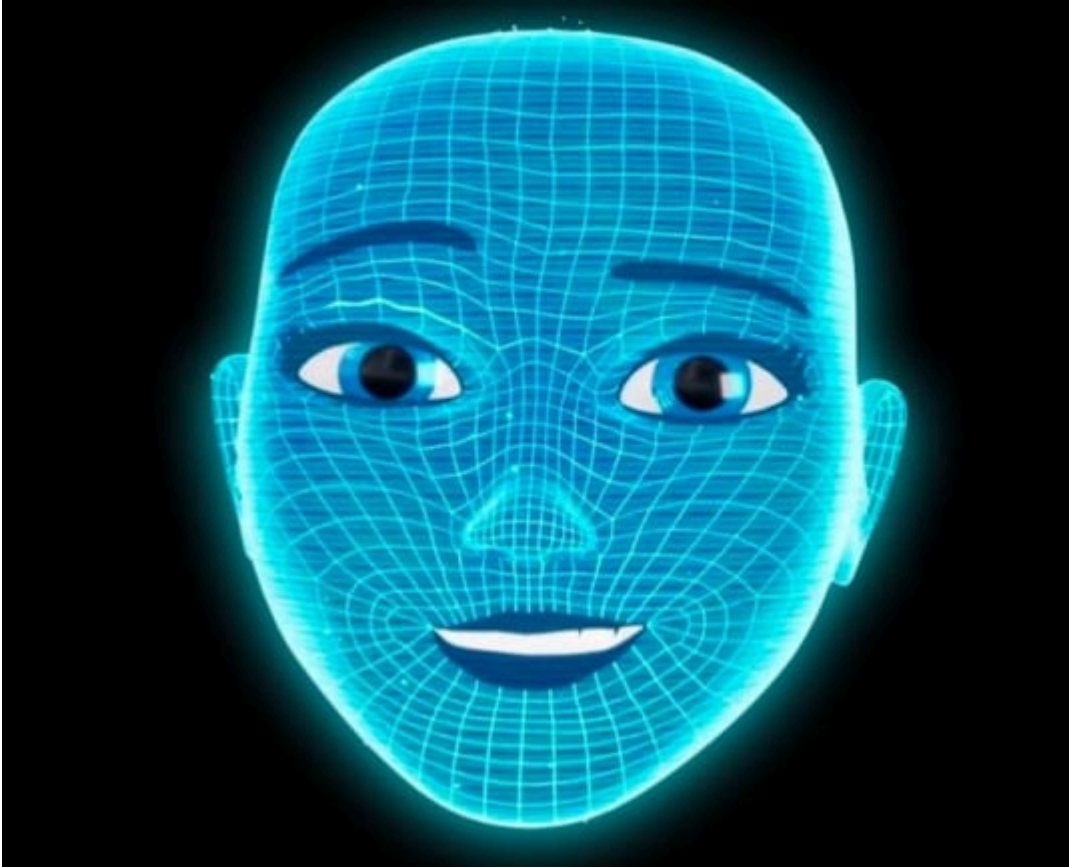
In de tentoonstelling *Vrouwen als technologie* ontdek je vier even belangrijke als problematische rollen die vrouwen (kunnen) spelen: vrouwen als huismakers, vrouwen als rekenmachines, vrouwen als broedmachines en vrouwen als lustmachines. De tentoonstelling toont de ambivalente relatie tussen vrouwen en technologie en laat zien hoe deze rollen mede gevormd zijn door technologie. Technologie zelf is daarbij allesbehalve neutraal: de ontwikkeling ervan weerspiegelt altijd de heersende maatschappelijke denkbeelden. Daarnaast ontdek je de belangrijke bijdrages die vrouwen leveren en hebben geleverd in de ontwikkeling van technologieën; in het huis, in de ontwikkeling van computers, op het medische gebied van vruchtbaarheid en in de seksindustrie. We kijken hiervoor naar huidige maatschappelijke discussies en structuren, gaan terug in de tijd en speculeren over de toekomst.

Links: Poster Moederdag : dag van de acht-armige automaat, door dolle mina, 1973, collectie van AVG, Brussel
Rechts: Poster 'Alle vrouwen zijn technies', door Steungroep Vrouwen in Technische Beroepen, 1978. Collectie Atria

Unieke objecten in Den Bosch

De tentoonstelling toont een aantal unieke objecten, die samen het complexe verhaal van vrouwen en technologie vertellen. Zo ontmoet je bijvoorbeeld Lexie, de digitale klassenassistente die is ontworpen om leerkrachten te ondersteunen. Haar stem is vriendelijk en geduldig, haar gezicht is duidelijk vrouwelijk. Kinderen groeien door Lexie op met AI-systemen die niet alleen hulpvaardig zijn, maar ook ideeën over gender en dienstbaarheid herhalen en bekrachtigen. Want wat leren kinderen over werk, over gender, over autoriteit als ze opgroeien met AI op school die zorgzaam en vrouwelijk is, maar nooit een weerwoord geeft?

Lexie A.I. hologram, ontwikkeld door MediaHologram, 2024, collectie Design Museum Den Bosch

Je ziet ook een zwangerschapsmodel uit 1875, gemaakt van papier-maché door de Franse arts Louis Auzoux. Het is een gestileerde en geïsoleerde weergave van de baarmoeder, maar waar is de vrouw zelf gebleven? Dit model is een spiegelbeeld van de medische en maatschappelijke ideeën over reproductie in zijn tijd.

Zwangerschapsmodel, L.Th.J. Auzoux, 1875-1900. Uit de collectie van Van Leest Antiques, Utrecht

Speciaal voor deze tentoonstelling kocht het museum ook Harmony en Tanya aan, twee seksrobots van het bedrijf RealDoll. Het zijn hyperrealistische vrouwenlichamen

die tot in detail zijn aan te passen en te programmeren. Met siliconenhuid, sprekende gezichten en ingebouwde AI zijn deze poppen ontworpen om niet alleen seksuele verlangens te vervullen, maar ook om te luisteren, leren en reageren.

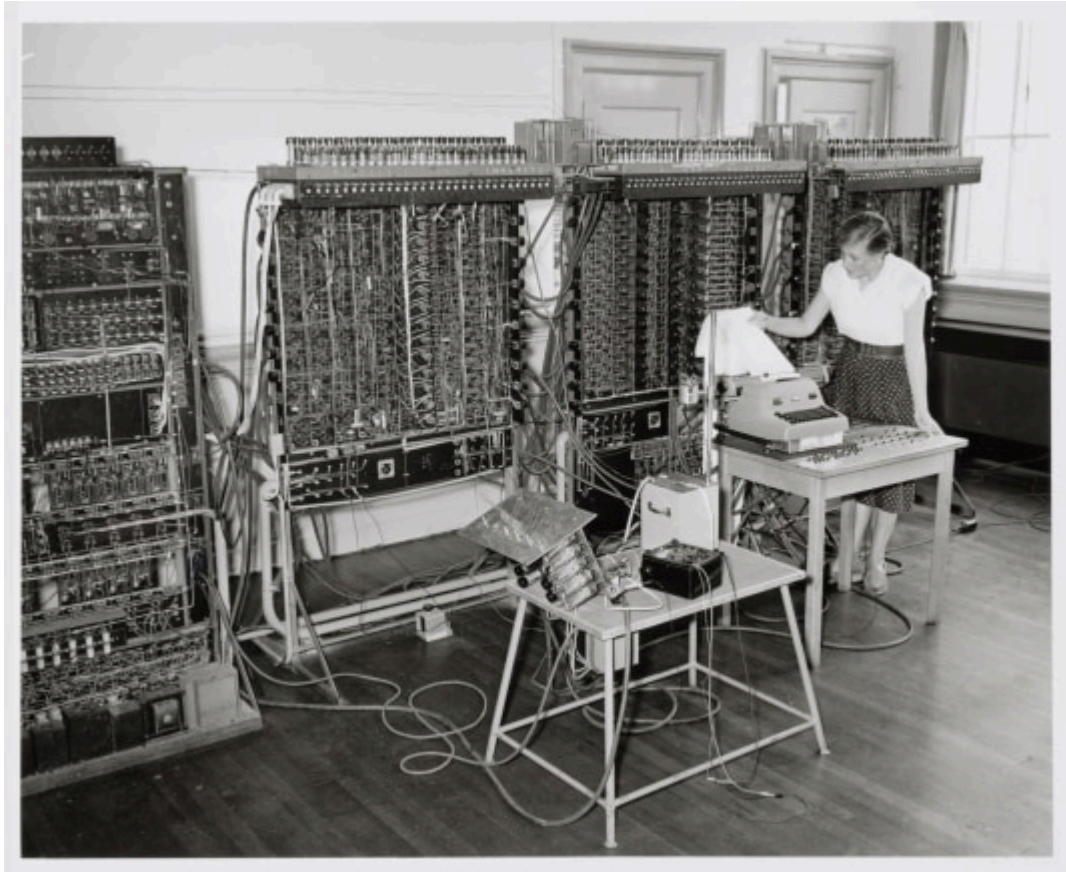
Foto in de fabriek van Realdoll, uit Love machines, Zackary Canepari, 2013, San Francisco

Daarnaast zie je werk van Loan Favan, een jonge kunstenaar en ontwerper uit Nieuw-Caledonië. Zij presenteert haar nieuwe project P'arowo Orore (*Faces of Tomorrow*, in samenwerking met Stefan Boerkamp), waarin ze de stereotyperende afbeeldingen van cyborgs aan de kaak stelt. Want die strakke zilveren robotlichamen zijn vaak overduidelijk gemodelleerd naar Westerse schoonheidsidealen. Hoe zou een cyborg eruit zien die gebaseerd is op de gemarginaliseerde groepen van onze geglobaliseerde wereld?

Links: 'P'AROWO NO ORORÉ', door Loan Favan en Stefan Boerkamp, 2025

En voor de echte tech-fanaten is er ook de gigantische IBM 1404, de eerste commercieel succesvolle computer, die werd geïntroduceerd in 1959. Voor die tijd werd het rekenwerk bij bedrijven vaak gedaan door vrouwen, en was het laag gewaardeerd. Maar de computer zorgde voor een symbolische herwaardering: de machine werd belangrijk, dus het werk eraan ook en daarmee 'mannelijk'.

De 'ARRA', Amsterdam, 1952. Collectie IISG. Foto door Ben van Meerendonk, CC BY-SA 2,0, via Wikimedia Commons

Met dank aan

Vrouwen als technologie wordt mogelijk gemaakt dankzij de financiële bijdragen van de Gemeente 's-Hertogenbosch, de Provincie Noord-Brabant, het Mondriaanfonds, het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie, ASML x Brabant C, het Cultuurfonds en stichting De Zaaier.

Noot voor de redactie, niet voor publicatie

Je bent van harte welkom om de tentoonstelling voorafgaand aan de opening te bezoeken, op donderdag 5 of vrijdag 6 juni bijvoorbeeld. Neem hiertoe contact op met Maan Leo via onderstaande contactgegevens. De curator, Anne-Karlijn van Kesteren is een geweldige verteller en is beschikbaar voor o.a. interviews en persoptredens.

Aanvullend beeldmateriaal is te vinden via www.designmuseum.nl/pers. Voor meer informatie kan je contact opnemen met Maan Leo, hoofd marketing, communicatie en contextprogrammering van Design Museum Den Bosch via publiciteit@designmuseum.nl of 073 - 627 3513 / 06 - 2071 8528

Design Museum Den Bosch kijkt verder, voorbij de ontwerpen. We tonen de invloed van design op ons dagelijks leven en vertellen het verhaal erachter. We belichten de culturele betekenis en de rol van vormgeving in de geschiedenis, nu en in de toekomst.

Marketing & Communicatie
publiciteit@designmuseum.nl
0031 (0) 73 627 35 13

Design Museum Den Bosch
De Mortel 4
5211JD Den Bosch

www.designmuseum.nl
www.designmuseum.nl/pers

Geen berichten meer ontvangen van ons? [Klik hier](#).